

Ariennir gan
Lywodraeth Cymru
Funded by
Welsh Government

Datblygu'r Model
Gofal Brys 24/7

Rhaglen Pennu Cyfeiriad Canolfannau Gofal Sylfaenol Brys

Cam 1 (1 Rhagfyr 2020 – 31 Mawrth 2021)

Crynodeb Gweithredol

Darparodd dau safle
ofal am gost o rhwng
£32 a £35
y claf

**Mae cyfraddau
defnydd wedi
cynyddu**

fis i fis yn y rhan fwyaf
o safleoedd

Darparodd dau safle
ofal am gost o rhwng
14,123 o gleifion
gyda **7,000** wedi'u
gweld yn un o'r
chwe safle

Yn cwmpasu cyfanswm
poblogaeth o
1,535,429,
38 o Glystyrau,
234 o Bractisau

£1.86miliwn
o gyllid Llywodraeth Cymru
wedi'i ddosbarthu rhwng
6 chais rhwng
Tachwedd 2020
a Mawrth 2021

**Roedd
safleoedd**

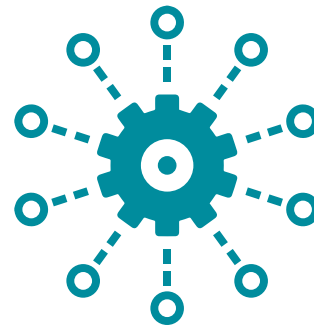
y cynllun pennu cyfeiriad
yn cynnwys byrddau
iechyd a gwasanaethau
meddygfeydd/clystyrau

Rhaglen Pennu Cyfeiriad Genedlaethol yn datblygu

**Fframwaith Cenedlaethol
Cymru Gyfan ar gyfer
Gwerthuso Gofal Sylfaenol
Brys ac offer.**

Mae hyn yn cynnwys diffiniad clir o ofal sylfaenol brys:
Mae ymchwil yn dangos bod hwn yn waith arloesol yn
y DU ac yn rhyngwladol

Cyflwyniad

Roedd cynllun Llywodraeth Cymru, Cymru Iachach (2018)¹ yn galw am fodelau newydd beiddgar o iechyd a gofal cymdeithasol lleol di-dor ar lefel leol a rhanbarthol.

Mae'r model trawsnewidiol ar gyfer gofal sylfaenol a chymunedol, sy'n ddull system gyfan o ymdrin â gofal iechyd a llesiant lleol cynaliadwy a hygyrch, yn cefnogi'r weledigaeth a nodir yn Cymru Iachach ac mae bellach wedi'i fabwysiadu fel y Model Gofal Sylfaenol i Gymru.

Mae'r Grŵp Rhaglen Strategol ar gyfer Gofal Sylfaenol 24/7 (gyda chynrychiolaeth eang, gan gynnwys Byrddau Iechyd a Llywodraeth Cymru) wedi nodi mai Gofal Sylfaenol Bryn yw un o'i flaenoriaethau.

Mae'r weledigaeth yn cyd-fynd â Chwe Nod Llywodraeth Cymru ar gyfer Gofal Bryn ac Argyfwng, ac mae'n ceisio cael dull system gyfan lle darperir cymorth, gofal neu driniaeth ddi-dor mor agos i'r cartref â phosibl. Mae gwasanaethau'n cael eu dylunio o amgylch yr unigolyn ac o amgylch grwpiau o bobl, yn seiliedig ar eu hanghenion unigryw a'r hyn sy'n bwysig iddynt, gan sicrhau canlyniadau ansawdd a diogelwch.

Mae'r cynnydd o flwyddyn i flwyddyn yn y galw wedi arwain at bwysau cynyddol ar bwyntiau allweddol yn y system, a gall arwain at ganlyniadau negyddol o ran profiad a chanlyniadau i'r claf, a risg o niwed posibl.

Mae'r canolfannau pennu cyfeiriad cenedlaethol yn ceisio galluogi pobl ag anghenion gofal sylfaenol bryn i gael cyngor, asesiad a gofal yn nes at y cartref ac osgoi'n ddiogel yr angen i fynd i fannau eraill yn y system.

Nod Canolfannau Gofal Sylfaenol Bryn (UPCCs) yw darparu cynnig gofal sylfaenol amlddisgyblaethol, gan alluogi gwell rheolaeth o'r galw, osgoi trosglwyddiadau a phwyntiau mynediad lluosog ar gyfer profiad di-dor, diogel a chadarnhaol i gleifion.

Mae'r dull hwn yn gyson â pholisi Llywodraeth Cymru o gefnogi cleifion i gael triniaeth gan y person iawn, ar yr adeg iawn ac yn y lle iawn, mor agos i'r cartref â phosibl (Cymru Iachach; Iechyd a Gofal Cymdeithasol, 2018²).

Ym mis Tachwedd 2020, gwahoddodd Llywodraeth Cymru Fyrdau Iechyd a Phractisau/Clystyrau i gyflwyno cynigion i ddatblygu gofal sylfaenol bryn (ar yr un diwrnod) lleol.

Mae'r weledigaeth yn cyd-fynd a Chwe Nod Llywodraeth Cymru ar gyfer Gofal Bryn ac Argyfwng, ac mae'n ceisio cael dull system gyfan lle darperir cymorth, gofal neu driniaeth ddi-dor mor agos i'r cartref â phosibl. Mae gwasanaethau'n cael eu dylunio o amgylch yr unigolyn ac o amgylch grwpiau o bobl, yn seiliedig ar eu hanghenion unigryw a'r hyn sy'n bwysig iddynt, gan sicrhau canlyniadau ansawdd a diogelwch.

1. Llywodraeth Cymru (2018) Cymru Iachach: cynllun hirdymor ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol www.llyw.cymru/cymru-iachach-cynllun-hirdymor-ar-gyfer-iechyd-gofal-cymdeithasol

2. Llywodraeth Cymru (2018) Cymru Iachach: cynllun hirdymor ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol www.llyw.cymru/cymru-iachach-cynllun-hirdymor-ar-gyfer-iechyd-gofal-cymdeithasol

Mae'r Rhaglenni Pennu Cyfeiriad yn cyd-fynd â ffrydiau gwaith sy'n bodoli eisoes, gan gynnwys 'Meddyliwch 111 yn Gyntaf', cyflwyno'r rhaglen 111 yn genedlaethol a **Chwe Nod Llywodraeth Cymru ar gyfer Gofal Bryn ac Argyfwng (2020)**

Mae Byrddau Iechyd a chlystyrau wedi datblygu dau fodel cyflawni ar gyfer y Rhaglenni Pennu Cyfeiriad sy'n caniatáu amrywiadau lleol i ddiwallu anghenion newidiol y boblogaeth leol:

1.

Gofal sylfaenol brys a ddarperir ar lefel clwstwr (neu ar draws clystyrau) gan weithlu Practisau Lleol, gyda rhai modelau'n gysylltiedig â chymorth iechyd meddwl y trydydd sector; a

2.

canolfannau triniaeth gofal sylfaenol brys 24/7 a reolir gan fyrdau iechyd, wedi'u staffio gan gymysgedd o staff proffesiynol sydd â'r sgiliau priodol.

Fel rhan o'r broses ymgeisio ar gyfer Cam 2, roedd hi'n ofynnol i safleoedd gwblhau gwerthusiad o'u rhaglen pennu cyfeiriad ar gyfer Cam 1, sy'n sail i'r adroddiad terfynol hwn. Mae'r adroddiad hwn yn ystyried y gweithgarwch, y dysgu a'r data ariannol presennol (sy'n cynnwys cost gwasanaeth i gleifion) o'r canfyddiadau cychwynnol.

Mae cyllid Cam 2 wedi'i gadarnhau gan Lywodraeth Cymru. Mae safleoedd wedi cynnwys dyheadau a cheisiadau ar gyfer Cam 2 fel rhan o'u proses werthuso, a fydd yn cael eu hystyried drwy broses ar wahân.

Bydd y ceisiadau'n cael eu gwerthuso ar sail tystiolaeth o weithredu llwyddiannus, canlyniadau cadarn ac effaith ddiriaethol.

Mae manylion y Canolfannau Gofal Sylfaenol Bryn Cenedlaethol (Cam 1 y Rhaglen) wedi'u hamlinellu yn y tabl ar y dudalen nesaf.

Bwrdd Iechyd:
Prifysgol Betsi Cadwaladr Dwyrain*
Poblogaeth: **40 practis,**
6 clwstwr,
poblogaeth 300,178.
Model Gofal Sylfaenol Brys: **BI**

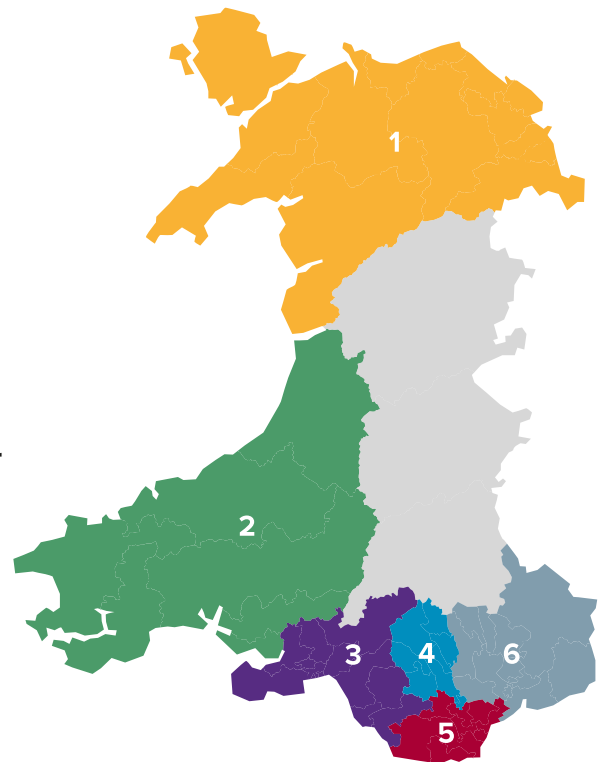
Bwrdd Iechyd:
Prifysgol Betsi Cadwaladr Canol*
(dechrau Mehefin 21)
Poblogaeth: **6 practis,**
1 clwstwr, poblogaeth 60,731.
Model Gofal Sylfaenol Brys: **Practis/Clwstwr**

Bwrdd Iechyd:
Prifysgol Abertawe
Poblogaeth: **51 practis,**
8 clwstwr,
poblogaeth 392,828.
Model Gofal Sylfaenol Brys: **BI**

Bwrdd Iechyd:
Prifysgol Cwm Taf Morgann
Poblogaeth: **4 o bob 12 practis,**
1 clwstwr (30% Rhondda),
poblogaeth 25,620.
Model Gofal Sylfaenol Brys: **Practis/Clwstwr**

Bwrdd Iechyd:
Prifysgol Caerdydd a'r Fro
Poblogaeth: **14 practis,**
3 clwstwr,
poblogaeth 131,500.
Model Gofal Sylfaenol Brys: **Practis/Clwstwr**

Bwrdd Iechyd:
Prifysgol Aneurin Bevan
Poblogaeth: **73 practis,**
11 clwstwr,
poblogaeth 230,941.
Model Gofal Sylfaenol Brys: **BI**

Cyfanswm: **236 Practis** | Ar draws: **38 Clwstwr** |
Yn ymdrin â: **Poblogaeth o 1,535,429**

O ystyried anghenion gwahanol iawn poblogaethau lleol, mae'n glir na fyddai un model gwasanaeth yn addas i bob ardal. Felly, defnyddiodd y chwe safle ddulliau gwahanol o ystyried eu hanghenion yn seiliedig ar ddarpariaeth ddemograffig (gan gynnwys poblogaethau gwyliau dros dro), ddaearyddol, economaidd, gwasanaeth a TG. Diben yr hyblygrwydd hwn oedd deall pa themâu sylfaenol oedd yn gyffredin rhwng y mentrau, a pha rai nad oeddent yn gyffredin.

Y cysylltiad clir rhwng pob cais yw'r awydd i wella mynediad priodol at wasanaethau i gleifion a gwella cynaliadwyedd. Fel y nodir yng ngwerthusiad clystyrau Bro Caerdydd:

'Mae Rhaglen Pennu Cyfeiriad y Fro wedi'i lywio gan ddymuniad clinigwyr lleol i fynd i'r afael â phryderon cynaliadwyedd GMS a gwella mynediad at wasanaethau i gleifion ag anghenion gofal aciwt heb ei drefnu. Mae'n un o nifer fach o'r Rhaglenni Pennu Cyfeiriad a adeiladwyd o'r ddaear i fyny fel menter ar lawr gwlad gyda chymorth gan y bwrdd iechyd.'

Mae'n bwysig nodi bod gwahanol geisiadau wedi cyrraedd gwahanol gamau yn eu datblygiad. Er enghraifft, mae clwstwr Canol Caerdydd a'r Fro wedi gwneud cais llwyddiannus ar sail mentrau blaenorol y Rhaglen Gofal Sylfaenol Bryn (gaeaf 2019), gan greu practis arloesol a blaengar ar gyfer eu clwstwr. Mae hyn yn cynnwys canolfannau gofal bryn pwrpasol, a rhannwyd eu llwyddiant fel ymateb arfer gorau i COVID-19 (Designing and Implementing a Primary Care Cluster Hub – an example of working to support each other through COVID-19 2020)³. Mae'r Rhaglen Gofal Sylfaenol Bryn wreiddiol wedi datblygu o'r ateb clwstwr gwreiddiol i Raglen Pennu Cyfeiriad ar draws clystyrau newydd y Fro sydd bellach yn cynnwys clystyrau Dwyrain a Gorllewin y Fro.

O'i gymharu, dechreuodd menter y Rhondda ym mis Ionawr eleni gyda phedwar practis o'u clwstwr yn cydweithio i agor a chynnal eu UPCC (12 meddygfa).

Gan fod y rhaglenni pennu cyfeiriad ar waith yn ystod y pandemig, roedd yna bwysau ychwanegol ar y cyfranogwyr, gydag adroddiadau o dros 20% o gynnydd yn y galw. Fel yr adroddodd Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan:

'Mae'n bwysig cydnabod, gyda phandemig byd-eang COVID-19, y gall dull cyflwyno rhai cleifion a nifer y cleifion sy'n mynychu amrywio o gymharu â'r hyn y byddai rhywun yn ei ddisgwyl fel arfer, yn seiliedig ar ddata hanesyddol. Mae'n bwysig cydnabod hefyd nad oedd cynsail y model; cefnogi pobl sy'n cael eu trin yn y lle iawn, wedi newid o fewn y llwybr, er gwaethaf pandemig COVID-19.'

Nododd clwstwr Dwyrainol BIP Betsi Cadwaladr:

'Ar adeg y cais cychwynnol i Lywodraeth Cymru, roedd y galw a'r lefelau gweithgarwch mewn practisau meddygon teulu yn cynyddu, ac yn uwch na'r lefelau cyn Covid-19 (gyda practisau yn defnyddio adnoddau electronig fel e-Consult ar gyfer ymgynghoriadau cleifion). Roedd mwy o alw am frechu rhag y fflw a mwy o weithgarwch i roi cymorth i gleifion â Covid-19 er mwyn osgoi derbyniadau i'r ysbyty. Mae'r nifer cynyddol o gleifion sy'n disgwyl gofal eilaidd wedi'i gynllunio hefyd wedi gweld mwy o gleifion sydd arnynt angen cymorth gan eu practis meddyg teulu. Roedd hwn yn gyfle gwych i raglen pennu cyfeiriad UPCC gefnogi practisau meddygon teulu a chynyddu eu capasiti.'

3 Designing and Implementing a Primary Care Cluster Hub: - an example of working to support each other through COVID-19 2020 [ar-lein] www.primarycareone.nhs.wales/files/library-of-products/primary-and-community-care-implementation-planning-for-covid-19-pdf/

“Er yr her fawr a gafwyd i sefydlu Canolfan Gofal Sylfaenol Bryn y Rhondda mewn cyfnod mor fyr, yn yr ymdrechion cydweithredol a wnaed gan y practisau a oedd yn rhan o'r cynllun peilot ynghanol ail don pandemig COVID-19, fe welwyd sut roedd gofal sylfaenol yn gallu addasu, ac mae wedi bod yn hynod werthfawr.”

Meddyg Teulu (Meddygfa Dewi Sant)
Gogledd y Rhondda

Er gwaethaf yr hyblygrwydd i ddarparu ar gyfer eu poblogaethau lleol, roedd hi'n ofynnol i bob ardal fynd i'r afael â darpariaeth gofal sylfaenol bryn, dyfeisio fframweithiau llywodraethu a chytuno ar feini prawf cynhwysiant ac allgau. Mae hyn yn unol â chynllun Llywodraeth Cymru ar gyfer Cymru Iachach, sydd bellach wedi'i fabwysiadu fel rhan o Fodel Gofal Sylfaenol Cymru, lle mae gofal iechyd a llesiant lleol cynaliadwy a hygyrch yn seiliedig ar anghenion unigryw y boblogaeth leol. Mae pob cais wedi'i gynllunio ar gyfer llywodraethu, goruchwyllo a hyfforddi.

Gan nodi ble oedd y lle gorau i ganolbwyntio eu gwasanaethau, dewisodd rhai derbynwyr cronfeydd i ddarparu gofal o fewn clystyrau ac aeth eraill ati i greu gwasanaethau a oedd yn alinio ag Adrannau Bryn a/neu Wasanaethau y Tu Allan i Oriau Arferol.

Fel rhan o'u llinellau sylfaen, defnyddiodd safleoedd archwiliadau 'Diwrnod Prysraf' adrannau Achosion Bryn lleol a oedd yn nodi y gallai Ymarferwyr Gofal Sylfaenol ymdrin â thua 26-32% o'r bobl a oedd yn dod i'r adrannau Achosion Bryn.

Dangosodd gwaith blaenorol y Rhaglen Strategol ar gyfer Gofal Sylfaenol (Ffrwd Waith 24/7 SPPC, Rhaglen Gofal Sylfaenol Bryn) yn 2019⁴ a 2020⁵ gynnydd a dysgu sylweddol. Nodwyd rhwystrau megis diffyg iaith gyffredin, gwahanol ddiffiniadau o ofal bryn, diffyg data cyffredin neu unfurf a diffyg platfformau TG integredig rhwng practisau/clystyrau a byrddau iechyd. Roedd yr argymhellion yn cynnwys casglu a defnyddio set ddata unfurf ar gyfer gwerthusiadau yn y dyfodol (Welsh Urgent Primary Care Programme. Final Report 2019; Primary & Community Care Winter Themes 2019/2020: 24/7 Work Stream. Urgent Primary Care Programme – Year 2).⁶

Yng ngoleuni'r canfyddiadau hyn, ac i ddarparu eglurder a chymorth wrth i'r Rhaglen Pennu Cyfeiriad ddatblygu ac esblygu, comisiynwyd gwaith datblygu ac ymchwil i ddarparu llywodraethu a strwythur. Anogwyd dull o'r brig i lawr, o'r gwaelod i fyny, i gynyddu'r cyfraniadau gan bawb a oedd yn rhan o'r gwaith. Cafodd cymeradwyaeth foesegol ei cheisio a'i chytuno gan yr holl fyrddau iechyd a gymerodd ran.

Roedd dyluniad y broses yn cynnwys offer a ddyfeisiwyd ac a ddatblygwyd gan ymrwymiad c arbenigedd pob grŵp Pennu Cyfeiriad. Ategwyd hyn wrth gomisiynu gwerthusiad academaidd allanol, gan gynnwys adolygiad o lenyddiaeth i ddarparu sylfaen dystiolaeth ar gyfer Rhaglenni Pennu Cyfeiriad i ddatblygu gwasanaethau.

4 Davies, C., Esain, A., (2019) Welsh Urgent Primary Care Programme. Final Report.

5 Davies C. (2020) Primary & Community Care Winter Themes 2019/2020: 24/7 Work Stream. Urgent Primary Care Programme – Year 2

6 Davies C. (2020) Primary & Community Care Winter Themes 2019/2020: 24/7 Work Stream. Urgent Primary Care Programme – Year 2

Cynllun Braenaru Gofal Sylfaenol Bryn

Cerrig milltir allweddol Medi 2020 – Mehefin 2021

CAM DECHREUOL

Medi

- Sefydlu Grŵp Gorchwyl a Gorffen i ddatblygu'r gwaith
- Cyhoeddi cyllid **28 Medi 2020**

Tachwedd

- Cadarnhau dyraniad Byrddau Iechyd **6 Tachwedd 2020**
- Adolygu'r strwythur braenaru i gynnwys:
 - Panel Cenedlaethol
 - Bwrdd Gweithredu Cenedlaethol
 - Grŵp Cyfeirio Clinigol
 - Grŵp Gwerthuso Gwasanaeth

Ionawr

- Parhau â'r lansiad fesul cam
- Datblygu Fframwaith Llywodraethu cenedlaethol
- Safleoedd yn datblygu fframweithiau llywodraethu lleol
- Cytuno ar feini prawf cynnwys ac eithrio
- Byrddau Iechyd yn cyflwyno Rhagolygon Ariannol
- Dechrau proses gymeradwyo moesegol y Byrddau Iechyd

Hydref

- Rhoi'r gorau i dderbyn datganiadau o ddiddordeb **15 Hydref 2020**
- Matrics Gwerthuso Cynhwysfawr wedi'i gynnal gan:
 - Panel Cenedlaethol
 - Grŵp Proffesiynol Rhithiol
- Adborth i'r Bwrdd **22 Hydref 2020**

Rhagfyr

- Lansio 7 Canolfan Gofal Sylfaenol Bryn fesul cam
- Gwerthusiad Academaidd Allanol a gomisiynwyd yn cynnwys:
 - Adolygiad llenyddiaeth
 - Mapio cysyniad
 - MDS ar gyfer gofal sylfaenol bryn

Chwefror

- Datblygu offerynnau cenedlaethol gan gynnwys Arolwg Bodlonrwydd Cleifion
- Cwblhau ad-daliadau ariannol Byrddau Iechyd
- Lansio Man Gwaith Rhithwir Gofal Sylfaenol Bryn

CAM GWEITHREDU

Mawrth

- Cytuno ar ddiffiniad o Ganolfannau Gofal Sylfaenol Bryn
- Cynllunio cyfarfodydd gweithlu gyda phob Bwrdd Iechyd
- Cyfarfodydd Adolygiad Tîm Cenedlaethol gyda phob Bwrdd Iechyd
- PM yn gwblhau gwerthusiad lleol
- Cadarnhau cyllid ar gyfer Cam 2

Ebrill

- Fframwaith Gwerthuso Allanol i'w gwblhau ar gyfer Cam 2
- Gwerthusiadau lleol i'w cyflwyno gan gynnwys ceisiadau ar gyfer Cam 2

Mai / Mehefin

• Adolygu Cam 1 (Ch1) • Cynllunio Llwybr ar gyfer Cam 2 • Cam 2 yn cynnwys: • Beth yw'r diffiniad o 'da'? • Swyddogaethau'r model	• Modelu'r galw a chapasiti • Enghreifftiau o fodelau darparu • Rhagdybiaethau gweithlu	• Cyd-fynd â chynlluniau cenedlaethol eraill e.e. Meddyliwch 111 yn Gyntaf a SDEC • Gweithdy Cyllid 19 Mai 2021

Fel y dangosir yn y tabl uchod, roedd bwriad i gyflawni cerrig milltir allweddol rhwng mis Hydref 2020 a mis Mehefin 2021. Mae'r cerrig milltir hyn yn cynnwys datblygu prosesau a ddefnyddir fel rhan o Gam 2 i ddarparu sail gyson ar gyfer adrodd:

1. **Diffiniad o ofal sylfaenol brys a gofal mewn argyfwng** i nodi'r ddau faes yn glir (dangosir y diffiniad yn y tabl isod).
2. **Fframwaith gwerthuso cenedlaethol** ar gyfer y Rhaglen Pennu Cyfeiriad Canolfannau Gofal Sylfaenol Bryn a fyddai'n bodloni gofynion lleol a chenedlaethol. Cynhyrwyd hwn ar y cyd â chynrychiolwyr Prifysgol De Cymru a'r Rhaglenni Pennu Cyfeiriad, ac mae'n cynnwys:
 - a. **Set Ddata Graidd** – 47 eitem; mae'r fformat a'r cynnwys ar gyfer set ddata ofynnol ar gyfer gofal sylfaenol brys wedi'u cytuno ar y cyd ledled Cymru fel rhai pwysig, a nododd pob safle eu bod yn rhwydd eu casglu.
 - b. **Matrics Datblygu UPCC** – offeryn asesu hunan-sgorio i nodi anghenion a chymwyseddau lleol.
 - c. **Holiadur Boddhad Cleifion UPC Unwaith i Gymru** (yn seiliedig ar 'Eich Profiad o GIG Cymru').

Wrth i'r fframwaith gwerthuso gael ei ddatblygu a'i fireinio, rhagwelir y bydd Rhaglenni Pennu Cyfeiriad yn cael eu hasesu ar y meysydd hyn yn ogystal â'r offeryn dadansoddi cost a budd presennol a gwerthusiadau lleol. Yn ogystal, cyfarfu'r tîm cenedlaethol â phob safle i drafod y gweithlu a dysgu lleol o Gam 1.

Cynhaliwyd dadansoddiad o'r gweithlu a nodwyd meysydd allweddol o her a chyfle:

1. Deall yr angen i lywio gofynion y gweithlu, gan gynnwys datblygu sgiliau, blaenoriaethu a threfnu adnoddau
2. Mae hyn yn cynnwys safoni pa lefel o ymarfer clinigol sydd ei hangen mewn UPCCs mewn perthynas â'r rolau gofynnol i ddiwallu'r anghenion a gyflwynir h.y. Uwch-Ymarferydd Clinigol vs. ymarferwyr â Lefelau Uwch o Ymarfer Clinigol.

Gyda strwythurau llywodraethu cysylltiedig i gefnogi hyn o ran ymarferoldeb e.e. gofyn am sganiau a darparu Nodiadau Ffitrwydd, yn ogystal ag o ran cysondeb rôl, sgiliau a bandiau cyflog

Byddai alinio ar sail Cymru Gyfan mewn Gwasanaethau Sylfaenol a Chymunedol, yn enwedig i nyrsys, yn cefnogi cysondeb ymarfer ac eglurder setiau sgiliau gofynnol mewn perthynas â rolau gweithwyr proffesiynol, yn ogystal ag aelodau'r cyhoedd.

Diffinio Gofal Sylfaenol Bryn

Amlygwyd diffyg iaith gyffredin, gan gynnwys y diffiniad o ofal sylfaenol bryn, fel rhan o werthusiadau blaenorol o Raglenni Gofal Sylfaenol Bryn, ac ystyriwyd ei fod yn flaenoriaeth.

Ar ôl trafodaeth ac adolygiad helaeth gan grwpiau Pennu Cyfeiriad y Canolfannau Gofal Sylfaenol Bryn cenedlaethol (a oedd yn cynnwys y Grŵp Cyfeirio Clinigol, y Bwrdd Gweithredu, y Grŵp Gwerthuso a'r Panel), cytunwyd ar y diffiniadau a nodir yn y tabl isod:

Diffiniad syml o Ofal Sylfaenol Bryn a Gofal mewn Argyfwng	
Gofal Sylfaenol Bryn:	Materion iechyd a llesiant a allai arwain at niwed sylweddol neu barhaol os na chânt eu trin o fewn yr 8 awr nesaf.
Gofal mewn Argyfwng:	Materion iechyd a llesiant a allai arwain at niwed sylweddol neu barhaol neu farwolaeth os na chânt eu trin ar unwaith.

Mae'n ymddangos bod y diffiniad hwn yn wirioneddol arloesol ac ar flaen y gad o ran ymchwil; adolygodd Prifysgol Abertawe dros 60,000 o bapurau ac ni chanfu unrhyw ddiffiniadau clir o'r hyn mae Gofal Sylfaenol Bryn yn ei olygu nac unrhyw gonsensws ar yr hyn yw UPCC, ac ni nodwyd y gwahaniaeth rhwng UPC a mathau eraill o ofal bryn.

Mae gofal sylfaenol bryn a gofal mewn argyfwng yn tueddu i gael eu gwahaniaethu gan y gwasanaethau a gynigir yn unig, a defnyddir y termau'n anghyson. Mae'r diffiniad hwn yn egluro nodau a chylch gwaith gwasanaethau Pennu Cyfeiriad y Canolfannau Gofal Sylfaenol Bryn mewn ffordd sy'n cael ei hymchwilio'n gadarn ond sydd hefyd yn syml ac yn ddealladwy.

Penawdau

Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan (BIPAB)

Cafodd y gwasanaeth gofal sylfaenol brys y tu allan i oriau arferol ei wella gan Raglenni Pennu Cyfeiriad yn ariannu'n llawn ddarpariaeth tîm gofal amlddisgyblaethol gyda gwasanaethau 24/7, wedi'u lleoli yn Ysbyty Brenhinol Gwent (17 Tachwedd 2020) ac Ysbyty Nevill Hall (14 Rhagfyr 2020). Bu BIPAB yn gweithio ar gynllunio llif integredig i ddarparu system 'drws ffrynt' sy'n integreiddio staff UPC, adrannau Achosion Brys, WAST, Dyfodol Clinigol, Canolfan Llif ac 111. Helpodd cyllid Rhaglenni Pennu Cyfeiriad i ategu gofal sylfaenol brys presennol.

Roedd y canlyniadau'n gadarnhaol, gyda BIPAB yn adrodd:

*'Mae canlyniadau cychwynnol y Rhaglenni Pennu Cyfeiriad Gofal Sylfaenol Brys 24/7 wedi gweld **1,682 o gleifion ag anghenion gofal sylfaenol brys yn cael eu hailgyfeirio o GUH ED a'r 4 uned MIU ar draws BIPAB ac a reolir gan y tîm Amlddisgyblaethol Gofal Sylfaenol Brys hyd at 18 Ebrill 2021.***

Nododd BIPAB fod cael gofal sylfaenol brys wedi'i leoli o fewn system ysbyty integredig yn caniatáu ailgyfeirio cleifion yn effeithiol:

'Mae'r UPCCs wedi rheoli 32% o'r cleifion sydd wedi defnyddio'r model Cam 1 Cysylltu'n Gyntaf, mae hyn yn dangos rhywfaint o'r effaith system gyfan mae model Pennu Cyfeiriad Gofal Sylfaenol Brys wedi'i chyflawni.'

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC) – yr Ardal Ganol

Nid oedd ardal ganol BIPBC yn gallu gweithredu gwasanaeth llawn o ganolfannau gofal sylfaenol brys i gefnogi'r practisau, er gwaethaf sesiynau prawf a chynllunio manwl. Yn dilyn Cynllun Peilot Gofal Sylfaenol Bryn llwyddiannus cychwynnol (2018/19), nododd Ardal Ganol BIPBC yr angen am wasanaeth cynaliadwy a'i nod oedd ei ymgorffori mewn tîm ymarfer ehangach. Mae materion megis anawsterau o ran recriwtio staff, gwahaniaethau barn wrth ddigolledu practisau Clwstwr a darparu gwasanaethau COVID wedi arwain at oedi rhai gwasanaethau.

'Fodd bynnag, er gwaethaf cynnal tair sesiwn brawf ar ddiwedd mis Tachwedd a dechrau mis Rhagfyr, ni lwyddwyd i sicrhau digon o staff i sefydlu'r gwasanaeth. Ein her allweddol arall oedd sicrhau "trefniant cynnal" ar gyfer y gwasanaeth, gan ei ymgorffori o fewn tîm ymarfer ehangach i sicrhau cydnerthedd gwasanaethau a llywodraethu priodol.'

Fodd bynnag, mae'r tîm yn parhau i geisio atebion i ddatrys y materion hyn:

'Mae cynnydd yn cael ei wneud i gwblhau'r model gweithlu terfynol yn seiliedig ar y staffio sydd ar gael ac mae'r Fframwaith SOP a llywodraethu ar ffurf drafft terfynol. Mae'r tîm yn parhau i fod yn ymrwymedig i weithredu'r model ar gyfer Gogledd Sir Ddinbych.'

Bydd yr UPCC yn wasanaeth gweithredol allweddol ac mae angen ei gynnal o fewn strwythur gweithredol cadarn. Mae'r prosiectau peilot blaenorol wedi'u rheoli o fewn tîm rheoli'r Clwstwr, ond nid yw hyn yn gynaliadwy yn y tymor hwy ac roedd y clwstwr wedi ymrwymo i'r prosiect hwn yn parhau y tu hwnt i ddiwedd mis Mawrth 2021. Ceisiwyd datganiadau o ddiddordeb gan bractisau y Clwstwr a thrafodaethau manwl gyda phractis GMS. Er gwaethaf yr ymdrechion gorau gan bob parti, ni lwyddodd y Clwstwr i gytuno ar ddull a oedd yn eu digolledu'n briodol am y cyfrifoldeb y byddai ganddynt ac am rannu risg, ac ni lwyddwyd i gytuno ar gydbwysedd o ran defnyddio staff asiantaeth. O ganlyniad, ni allent symud ymlaen ac, yn hytrach, maent wedi cytuno i gynnal y gwasanaeth o fewn y practis a reolir.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC) – Ardal y Dwyrain

Defnyddiwyd cyllid pennu cyfeiriad ar gyfer BIPBC – y Dwyrain i helpu i ddarparu gofal sylfaenol brys yn yr adran cleifion allanol yn Ysbyty Maelor Wrecsam (WMH) a'r Wyddgrug. Roedd llwybrau posibl UPCC Wrecsam yn dod o adran achosion brys WMH, SICAT ac 111, a phractisau meddygon teulu Sir y Fflint a Wrecsam. Roedd llwybrau UPCC yr Wyddgrug yn cynnwys practisau meddygon teulu ac Uned Anafiadau'r Wyddgrug.

Gyda chyfrifiad cychwynnol o **£32.43 y claf, cafodd, 2,477 o atgyfeiriadau** eu derbyn a'u trin

yn yr UPCCs. Cafwyd twf misol sylweddol yn nifer yr atgyfeiriadau gydol y prosiect.

Lansiwyd gwasanaeth Wrecsam i ddechrau, ac aeth tipyn o amser ar y broses o recriwtio staff cyflenwi clinigol cyson.

'Fodd bynnag, mae'r data'n dangos cynnydd parhaus mewn cyfraddau atgyfeirio ar gyfer pob mis yn ystod y Rhaglen Pennu Cyfeiriad, sy'n galonogol. Yn rhannol oherwydd mwy o staff cyflenwi clinigol, a hefyd yn sgil cyfathrebu'n llwyddiannus â rhanddeiliaid i godi proffil ac apêl y gwasanaeth UPCC.'

Clystyrau Caerdydd a'r Fro – Canol, Gorllewin a Dwyrain (C&VUHB)

Rhwng mis Rhagfyr 2020 a mis Mawrth 2021, cafodd tua 7,000 o gleifion Clystyrau'r Fro eu trin yn y tair Canolfan Gofal Bryn (dechreuodd gwasanaethau yn yr Ardal Ganol a'r Gorllewin ar 1 Rhagfyr 2020; Dechreuodd gwasanaethau yn Nwyrain y Fro ar 11 Ionawr 2021), sydd bellach yn cynnwys cyhyrsgerbydol ac iechyd meddwl. Fel y nodwyd:

'Mae ein bwriad o ddatblygu model amlddisgyblaethol effeithiol i ddelio â'r anghenion gofal heb eu trefnu aciwt hyn yn mynd rhagddo'n dda bellach, gydag uchelgais pellach i ehangu maint a chwmpas y model hwn. Cyflawnwyd y broses o integreiddio â'r gwasanaeth y tu allan i oriau arferol, gyda chynlluniau pellach i gryfhau'r cysylltiadau hyn a datblygu llwybrau di-dor gyda CAV 24/7. Mae gennym drywydd a gweledigaeth glir o'n nod, gan ddatblygu'r model ymhellach...'

Cyfrifodd Caerdydd a'r Fro gost sylfaenol o **£34.85 y claf ar gyfer Rhaglen Pennu Cyfeiriad Clwstwr y Fro** yn mynychu'r Canolfannau gofal sylfaenol brys. Fel yr adroddwyd:

*'Mae hyn yn seiliedig ar gostau o fis Rhagfyr 2020 i fis Mawrth 2021 wedi'u rhannu â nifer y cleifion a welwyd. Wrth i'r Rhaglen Pennu Cyfeiriad **aeddfedu tuag at ddefnydd llawn, rhagwelir y bydd y gost y claf yn gostwng i £28.27** (gan gynnwys rhai cleifion sydd wedi cael apwyntiadau brysennu ac wyneb yn wyneb).'*

Mae hwn yn ganlyniad calonogol iawn – ond dylid nodi mai arwydd cychwynnol yw hwn ac y gallai newid ar ôl adolygu a dadansoddi data a chostau ymhellach.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda (H DUHB)

Dywedodd cais BIPHDd nad oeddent yn credu eu bod yn ddigon clir ynglŷn â sut i fynd i'r afael â'r galw neu'r her ond eu bod yn awyddus i ymchwilio a defnyddio'r data hwn i ddylunio ateb wedi'i addasu. Er mwyn ymchwilio i anghenion lleol penodol, cynigiodd y cais bod rôl llywio meddygon teulu wrth 'ddrws ffrynt' adrannau achosion brys yn Ysbyty Cyffredinol Llwynhelyg, Ysbyty Cyffredinol Glangwili ac Ysbyty Cyffredinol Bronglais yn cael ei chreu i asesu a brysennu'r rhai sy'n dod i adrannau Achosion Bryn.

Nid oes unrhyw dystiolaeth o weithgarwch, fel yr adroddwyd:

'...ar ôl llwyddo i benodi i'r Banc, nid oeddem o'r farn y byddai'n briodol nac yn ddefnyddiol i ni ymgymryd â system brysennu Llywio Meddygon Teulu wrth y 'drws ffrynt' yn ystod y cyfnod prysur rhwng mis Rhagfyr a mis Mawrth tra bod staff yn rheoli ail don y pandemig. Er na lwyddom i recriwtio unrhyw un i'r rôl meddyg teulu, mae'r manteision hynny a amlinellwyd yn yr achos busnes cychwynnol wedi cael eu gwireddu drwy ddadansoddi data gyda Chydweithwyr Clinigol h.y. deall y rhesymau pam mae cleifion yn dewis dod i adrannau Achosion Bryn ac Unedau Mân Anafiadau pan allai eu hanghenion iechyd fod wedi'u rheoli'n well ac yn fwy effeithlon gan wasanaethau contractwyr gofal sylfaenol.'

Clwstwr Gogledd y Rhondda (CTMUHB)

Roedd cais Gogledd y Rhondda yn canolbwyntio ar fabwysiadu dull gweithredu strwythuredig wedi'i gynllunio gan fod y galw am apwyntiadau yn fwy na'r capasiti, er gwaethaf datblygiadau newydd megis brysbennu dros y ffôn, e-ymgyngoriadau, Llywio Gofal a Chysylltu ag Ymgynghorydd. Y nod oedd rhyddhau capasiti fel y gallai practisau ganolbwyntio ar ofalu am y cleifion mwyaf cymhleth a'r rhai â salwch cronig.

Fel y nododd Gogledd Rhondda:

'Mae model UPCC Gogledd y Rhondda yn unigryw gan ei fod yn fodel a arweinir gan ymarfer mewn Ysbyty Cymuned, Ysbyty Cwm Rhondda', gyda phump o'r deuddeg practis yn y clwstwr yn cydweithio i ddatblygu'r UPCC. Roedd y ffaith ei fod wedi'i leoli yn yr ysbyty cymuned yn golygu bod mantais o ran mynediad haws i gleifion, ond rhwystrwyd ymdrechion gan mai dim ond dwy ystafell a oedd ar gael. Gohiriwyd y dyddiad cychwyn tan 7 Ionawr 2021 oherwydd heriau TG, integreiddio â TGCh a materion staffio.'

Er gwaethaf yr oedi, **darparodd yr UPCC 2,856 o ymgynghoriadau ychwanegol ar yr un diwrnod ar gyfer materion gofal sylfaenol brys hyd at 31 Mawrth. Roedd 305 (11%) yn ymgynghoriadau wyneb yn wyneb ac roedd 2,551 (89%) yn ymgynghoriadau dros y ffôn.**

Yn ogystal, **rhagwelodd y cais y byddai UPCC yn darparu 54 o ymgynghoriadau ychwanegol; ar ôl diwygiadau, cynigiwyd 62 o ymgynghoriadau bob dydd, heb gyfaddawdu ar ddiogelwch nac ar foddhad cleifion.**

Dywedodd Gogledd y Rhondda hefyd:

*'Mae rhai practisau, ond nid pob un, wedi gallu darparu rhai **apwyntiadau hirach** i reoli cleifion mwy cymhleth o ganlyniad i'r UPCC.'*

Yn gyffredinol, mae'r UPCC wedi caniatáu cydnherthedd ychwanegol ar gyfer practisau ar adeg o alw digynsail ar ôl y pandemig.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (BIPBA)

Nododd cais BIPBA fod eu hymchwyl yn dangos mai alinio â ffynonellau ffrwd gofal eilaidd a fyddai'n gwasanaethu eu cymuned leol orau:

'Wrth ddechrau paratoi cynlluniau ar gyfer UPCC, ystyriwyd yn ofalus lle gallai ei weithredu gael yr effaith fwyaf ar y system. Er y bu trafodaeth ac er bod modelau o gysyniad UPCC wedi'u rhoi ar waith ledled Cymru lle mae'r llwyth gwaith yn cael ei gynhyrchu o ailgyfeiriadau gan bractisau Meddygon Teulu yn unig, nid oeddem yn teimlo y byddai hyn ynddo'i hun o fudd i'r system gyfan. Mae llwyth gwaith gofal sylfaenol arferol a brys eisoes yn cael ei ariannu drwy arian GMS, ac ni fydd dyblygu'r llwybr atgyfeirio hwn yn darparu cyfran cost/budd pan ystyrir system y GIG yn ei chyfanrwydd.'

Rhwng 4 Ionawr a 29 Mawrth 2021, **cafodd 108 o gleifion eu hatgyfeirio a'u trin**, oherwydd yr oedi cyn dechrau Cysylltu'n Gyntaf oherwydd problemau gydag Adastru – sydd bellach wedi'u datrys, a methiant i gydleoli â GPOOH (gwelwyd nifer y cleifion yn gostwng, yna'n dod i ben o GPOOH ac AGPU pan symudodd yr UPCC i Ganolfan Beacon). Rhagwelodd y cais gwreiddiol ddau UPCC; un yng Nghastell-nedd Port Talbot ac un yn Abertawe, gan gysylltu ag Ysbyty Treforys ac 111.

Oherwydd cyfyngiadau COVID-19, dim ond canolfan Abertawe a oedd yn weithredol. Roedd yr atgyfeiriadau'n is na'r disgwyl, felly gofynnwyd am atgyfeiriadau pellach gyda chanolfan 111 estynedig. Oherwydd pwysau llwyth gwaith, nid oedd modd cymryd atgyfeiriadau uniongyrchol o bractisau meddygon teulu am asesiadau gofal sylfaenol brys ar yr un diwrnod.

Fodd bynnag, nododd BIPBA, pe baent yn sicrhau cyllid ar gyfer Cam Dau, y bydd adleoli'r ganolfan gofal sylfaenol brys i ofal eilaidd yn newid canlyniadau'n llwyddiannus:

'Bydd cydleoli UPCC yn Ysbyty Treforys ac ail leoliad yn Ysbyty Castell-nedd/Port Talbot yn cynyddu cydymffurfiaeth a hwylustod defnyddio llwybrau ailgyfeirio yn sylweddol ac, yn anochel, yn cynyddu nifer y cleifion a welir yn UPCC. Bydd ail UPCC o fewn ôl troed BIPBA hefyd yn darparu mynediad teg i boblogaeth gyfan BIPBA.'

Pan ystyrir yr amrywiaeth o ffynonellau atgyfeirio i UPCC, rydym yn hyderus bod potensial mawr am werth am arian i ehangu'r gwasanaethau a ddarperir gan UPCC ymhellach o fewn BIPBA dros y misoedd nesaf.'

Dysgu

Er bod gan Bractisau/Clystyrau a Rhaglenni Pennu Cyfeiriad Byrddau Iechyd amrywiol gyfleoedd a materion, roedd elfennau cyffredin. Mae'r ddau yn rhannu pwysigrwydd cyfathrebu wrth lywio, cymhwyso dysgu a nodi'r camau nesaf/diwygiadau mewn ymateb i ddata.

Canfu Clystyrau Bro Caerdydd, Gogledd y Rhondda ac Aneurin Bevan fod cyflwyniad graddol/cynyddrannol wedi helpu i gyflymu effaith y prosiect. Adroddwyd eu bod yn elwa drwy agor ddiwrnod yn gynharach neu leihau capasiti am fis wrth archwilio sut mae systemau a thimau'n gweithio gyda'i gilydd. Mae'n bosibl y bydd y cyflwyniadau graddol o fudd wrth brofi ac addasu protocol a hefyd wrth ddatblygu perthynas â thimau eraill. Yn ogystal, cyflawnodd y rhan fwyaf o safleoedd gynnydd misol mewn cyfraddau atgyfeirio. Wrth i gleifion gael eu trin yn llwyddiannus, mae rhwydweithiau atgyfeirio'n magu hyder wrth ddefnyddio gwasanaethau ac yn hyderus o ganlyniadau cadarnhaol. Mae cyfathrebu â rhanddeiliaid yn allweddol – ac fel y nododd BIPBC – y Dwyrain, roedd y cynnydd yn rhannol oherwydd:

'Mwy o staff cyflenwi clinigol, a hefyd, cyfathrebiadau llwyddiannus â rhanddeiliaid i godi proffil ac apêl y gwasanaeth UPCC.'

4.1 Hyfforddi a Datblygu

Ystyriwyd bod cynaliadwyedd yn ffactor hollbwysig mewn llawer o geisiadau. Dywedodd Practisau/Clystyrau a gofal eilaidd fod rhannu dysgu yn creu cydweithrediad ar lefel nas gwelwyd o'r blaen. Integreiddiodd BIPAB eu cais Pennu Cyfeiriad i fentrau eraill ar gyfer dull system gyfan:

'Mae Hyfforddi a Datblygu wedi bod yn eitemau allweddol o fewn y cynllun i ddatblygu'r model Pennu Cyfeiriad.'

Nodwyd mai'r tîm Gofal Sylfaenol Bryn presennol, yn ogystal â'r staff newydd eu recriwtio, oedd yr adnodd mwyaf o ran sicrhau canlyniadau llwyddiannus ar gyfer y model.'

DPP a monitro parhaus i sicrhau safonau uchel ar draws y rhaglen, yn ogystal â defnyddio ffrydiau sy'n bodoli eisoes megis y rhaglen Mentora Nyrsys, gan helpu i feithrin perthynas rhwng meddygon teulu a nyrsys, cynnal sesiynau 'adolygu poeth'. Yn ogystal, comisiynwyd sesiynau grŵp Ymarfer Myfyriol Clinigol i sicrhau bod yr holl staff clinigol ar draws y timau Amlddisgyblaethol, Meddygon Teulu, Ymarferwyr Nyrso a Fferyllwyr yn cael cyfle i rannu profiadau, arbenigeddau a gwybodaeth, gan drafod achosion dienw a dysgu gan ei gilydd. Mae hyn wedi bod yn allweddol o ran meithrin cydberthnasau ac ymddiriedaeth rhwng y tîm amlddisgyblaethol a rhoi cyfle i glinigwyr ddatblygu eu hymarfer.'

Hefyd, mae cydweithwyr Unedau Mân Anafiadau ac adrannau achosion brys wedi darparu sesiynau hyfforddi ac ymwybyddiaeth ar y cleifion a ailgyfeirir ac a reolir yn eu hardaloedd, er mwyn darparu darlun system gyfan o daith y claf.'

Roedd y cwrs 'pynciau poeth' hefyd yn fatrics hyfforddi allweddol i'r tîm clinigol o fewn yr UPC, mae hyn wedi galluogi clinigwyr i wella eu Datblygiad Proffesiynol Parhaus, gan wella'r wybodaeth o fewn y gwasanaeth, gofal cleifion a morâl staff drwy ddarparu'r datblygiadau hyn.'

Mae Gogledd y Rhondda yn archwilio cyfleoedd hyfforddi a mentora:

'Mae UPCC Gogledd y Rhondda wedi dechrau datblygu'n amgylchedd cadarnhaol i hyfforddi a mentora'r gweithlu gofal sylfaenol. Yn ogystal â chael Uwch-Ymarferwyr Nyrsio ac Uwch-Fferyllwyr yn gweithio fel rhan o'r tîm, defnyddiwyd y Ganolfan fel lleoliad i ddarparu mentora clinigol i Fferyllwyr Cymunedol sy'n ymestyn eu cwmpas ymarfer Rhagnodi Annibynnol, a chaiff ei defnyddio fel 'canolfan' neu hwb ar gyfer tri Uwch-Ymarferydd Nyrsio newydd gymhwyso yn BIPCTM i gael profiad o dan oruchwyliaeth glinigol briodol.'

Nododd y rhan fwyaf o'r safleoedd eu bod yn asesu canlyniadau ac yn adolygu eu gweithredoedd yn gyson, gan addasu i anghenion cleifion newydd neu asesu materion capasiti. Roedd deall y materion sylfaenol a'r cynllunio yn unol â hynny yn allweddol ar gyfer gofal sylfaenol ac eilaidd.

Arwydd calonogol yw bod y rhai sydd wedi llwyddo mewn Rhaglenni Gofal Sylfaenol Brys blaenorol yn darparu gwybodaeth a chymorth i'r rhai sy'n newydd i'r Rhaglen Pennu Cyfeiriad. Mae'r system gymorth hon yn dangos ymrwymiad a natur agored y rhai sy'n cymryd rhan. Er mwyn hwyluso dysgu a rennir, datblygwyd gweithle cydweithredol rhithwir ar gyfer pob Rhaglen Pennu Cyfeiriad i rannu gwybodaeth ac adroddiadau. Mae rhaglenni pennu cyfeiriad yn rhannu eu dysgu ac yn gweithio gyda'i gilydd fel nad yw ymdrechion yn cael eu dyblygu. Mae hwn wedi bod yn adnodd defnyddiol, fel yr adlewyrchir gan y timau sy'n cyfeirio at hyn.

Heriau

5.1 Clystyrau

Mae cydgysylltu seilwaith yn parhau i fod yn broblem, gyda'r heriau canlynol:

- mynediad llawn at gofnodion meddygol ar gyfer brysbennu
- llywodraethu ar gyfer presgripsiynwyr annibynnol (IPs)
- integreiddio systemau TG.

Mae'r rhain yn faterion parhaus sydd wedi eu hadlewyrchu'n gyson mewn Rhaglenni Gofal Sylfaenol Bryn blaenorol (2019 a 2020). Mae mater cyfredol arall a nodwyd mewn adroddiadau blaenorol yn cynnwys yr anhawster o recriwtio staff â chymwysterau priodol a staff profiadol ar gyfer mentrau byrdymor. Ceisiodd rhai clystyrau gynnig oriau ychwanegol i staff presennol weithio yn yr UPCC ar ran y clwstwr, ond cynghorwyd practisau y gallai hyn arwain at dâl salwch a gwyliau ychwanegol. Adroddodd rhai Clystyrau anawsterau wrth dalu staff locwm am waith clwstwr oherwydd pryderon IR35, rhwymedigaethau indemnïad a phrosesau awdurdodi aml-gam.

Hwyrach y gellir datrys hyn wrth i gyllid rheolaidd gael ei gadarnhau, ond mae'n dal i fod yn rhwystr i glystyrau sydd wedi gweithredu UPCC a hefyd yn rhwystr i fynediad (roedd y materion hyn yn atal BIPBC rhag sicrhau gwasanaethau i gefnogi eu cais).

5.2 Byrddau Iechyd

Lle mae UPCC yn gysylltiedig â gofal eilaidd, adroddwyd am gyfyngiad neu ddiffyg lle addas. Gall nodi gofod priodol a thrafod dyraniadau gymryd mwy o amser na'r disgwyl ac weithiau nid yw'r gofod a ragwelir ar gael neu mae'n gyfyngedig (dyma fu hanes Abertawe gyda chyfyngiadau COVID-19 mewn ysbytai ac wrth i UPCC Gogledd y Rhondda weithredu mewn dwy ystafell).

Casgliad

Cafwyd mewnwelediad diddorol gan werthusiad Caerdydd a'r Fro ynghylch cleifion yn derbyn a deall gwasanaethau UPCC mewn modd cadarnhaol, fel derbyniad cyffredinol o newidiadau mewn gwasanaethau oherwydd COVID-19:

'Pan sefydlwyd Canolfan Canol y Fro am y tro cyntaf, dylid nodi bod hyn wedi digwydd cyn COVID, felly roedd pryderon ac ystyriaethau ynghylch newid mewn ymddygiad cleifion yn cael blaenoriaeth. Fodd bynnag, dros y flwyddyn ddiwethaf mae Covid wedi arwain at newid yn y ffordd y caiff GMS ei drefnu a'i ddarparu. Felly, gwelir newidiadau mewn darpariaeth gofal brys o fewn y clystyrau yn y cyd-destun ehangach hwn o drawsnewid.'

Mae Cam 1 wedi galluogi cyfranwyr i greu sylfaen gadarn ar gyfer gwaith yn y dyfodol; maent wedi asesu eu hanghenion lleol, wedi addasu eu strategaeth ac wedi nodi lle y dylid canolbwyntio eu hymdrechion.

Roedd clystyrau practisau meddygon teulu yn gallu cynyddu eu capasiti'n sylweddol (roedd clystyrau Caerdydd a'r Fro yn trin 7,000 o gleifion ychwanegol o ganlyniad i'w hymdrechion). Y Rhaglen Pennu Cyfeiriad genedlaethol hon yw'r tro cyntaf i gyllid gael ei ddarparu i wasanaethau gofal sylfaenol brys sydd wedi'u lleoli mewn lleoliadau gofal eilaidd. Wrth i'r misoedd fynd rhagddynt, cynyddodd y cleifion yr ymdriniwyd â nhw yn arwyddocaol wrth i atgyfeiriadau ac ymddiriedaeth gynyddu.

Mae'r canlyniadau'n dangos y bydd cefnogi cymunedau i ddeall y galw a chapasiti gofal sylfaenol brys a darparu capasiti lle bo angen yn cefnogi'r system ehangach.

Cyfanswm cost y Rhaglen Pennu Cyfeiriad oedd **£1.86 miliwn**. Mae'r adolygiad cychwynnol o gostau o'r ddau safle a nododd gostau fesul claf yn dangos **£32 – £35 y claf**. Er mai dadansoddiad cychwynnol yw hwn, mae'n ganlyniad calonogol serch hynny. Rhagwelir y bydd pob safle sy'n gwneud cais llwyddiannus am Raglen Pennu Cyfeiriad Cam 2 yn gallu darparu data cost fesul claf gan ddefnyddio offeryn cost a budd y rhaglen Pennu Cyfeiriad.

Mae polisi Llywodraeth Cymru o bobl yn cael eu trin gan y person iawn, ar yr adeg iawn ac yn y lle iawn yn allweddol i nod y Rhaglen Pennu Cyfeiriad. Mae'n anodd strategeiddio, arloesi a chynllunio, adolygu canlyniadau a rhoi sylw i feysydd y mae angen rhoi sylw iddynt pan fo cymaint o alw. Mae'n glod i arweinyddiaeth, ymrwymiad a gweledigaeth y Rhaglenni Pennu Cyfeiriad eu bod yn canolbwyntio ar anghenion eu cymuned ac yn ymateb yn effeithiol gyda llwybrau priodol o safon uchel. Aeth y cyllid tuag at ofal sylfaenol ac eilaidd ac mae'r canlyniadau'n dangos bod cleifion yn elwa yn y ddau faes wrth fabwysiadu model gofal sylfaenol brys.

Rhoddwyd Rhaglenni Pennu Cyfeiriad Cam 1 Gofal Sylfaenol Bryn ar waith yn ystod gaeaf y pandemig, ar adeg o her sylweddol i gleifion a GIG Cymru. Hyd yn oed yn y misoedd cynnar hyn, mae effaith glir ar y system ehangach. Wrth i'r modelau hyn ymsefydlu ac wrth i gapasiti pellach gael ei gyflwyno yng Ngham 2, bydd rôl gofal sylfaenol brys o fewn y llwybr ehangach yn gwella'r cynnig i gleifion yng Nghymru sydd ag anghenion gofal sylfaenol brys ac yn gwella eu profiad ohono.